

Z kroniki Instytutu Zachodniego

UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWE INSTYTUTU ZACHODNIEGO

Uroczystości jubileuszowe 15-lecia I. Z. odbyły się dn. 14 maja 1960 r. w pierwszym dniu Sesji Naukowej pt. Tysiąclecie Ziem Zachodnich. Przybyłych na sesję przedstawiciele władz państwowych, partii, nauki oraz licznie zebranych gości powitał w Sali Malinowej Pałacu Działyńskich w Poznaniu w bardzo serdecznych słowach prof. dr Tadeusz Lehr-Spławiński.

Pierwszy zabrał głos zastępca przewodniczącego Rady Państwa prof. dr Stanisław Kulczyński przekazując Instytutowi gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów naukowych i stwierdzając, że Instytut Zachodni dobrze się zasłużył narodowi polskiemu przez podjęcie pracy o żywotnym znaczeniu zarówno w zakresie badań historycznych jak i aktualnych, a przede wszystkim przez przedstawienie dowodów dotyczących nierozzerwalnej jedności Ziem Zachodnich z resztą ziem Polski, przez co obalone zostały fałszywe argumenty rewizjonizmu zachodnio-niemieckiego rozpowszechniane na Zachodzie.

Prof. dr Stefan Żółkiewski w swoim przemówieniu zwrócił uwagę na zasługi Instytutu Zachodniego położone dla dobra nauki polskiej w ciągu piętnastu lat jego działalności. Zasługi te są tym większe, że obejmują obok problematyki historycznej także problematykę socjologiczną, prawniczą i kulturalną Ziem Zachodnich. Rezultaty naukowe uzyskane przez IZ przyczyniły się do rozwoju społecznego, kultury narodowej i budownictwa socjalistycznego.

Minister Jan Izydoreczyk, który z kolei zabrał głos w imieniu Rady Naczelnej Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich, podkreślił znaczenie współpracy Instytutu Zachodniego z Ministerstwem Ziem Odzyskanych w przeszłości, a obecnie z Rządową Komisją Ziem Zachodnich oraz z Towarzystwem Rozwoju Ziem Zachodnich i z Zachodnią Agencją Prasową, co wiąże pracę Instytutu z bieżącymi potrzebami państwa. Minister życzył Instytutowi dalszej współpracy z uczonymi bratnich państw socjalistycznych.

Minister Łobodycz, przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zwrócił uwagę, że piętnastolecie Instytutu Zachodniego jest jak najściślej związane z piętnastoleciami Ziem Zachodnich, gdyż Instytut służył swoją pracą sprawie Ziem Zachodnich, uzasadniając historyczne prawa Polski do tych ziem, opracowując ich zagadnienia gospodarcze, ich bogate tradycje i dzisiejszy dorobek kulturalny. Minister Łobodycz podkreślił także, że działalność naukowa Instytutu Zachodniego umocniła świadomość i przekonanie całego społeczeństwa polskiego o słuszności naszej drogi oraz naszych wysiłków włożonych w odbudowę i rozbudowę Ziem Zachodnich jako składowej części Polski Ludowej.

Doc. dr Roman Luتمان, dyrektor Instytutu Śląskiego w Opolu, w słowach uznania dla działalności Instytutu Zachodniego podniósł również znaczenie współpracy Instytutu Zachodniego ze starszym od niego Instytutem Śląskim, i wynikające z tej współpracy korzyści dla obu placówek naukowych.

Doc. dr Jacek Koraszewski, dyrektor Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach, zwrócił uwagę na autorytet naukowy, który uzyskał Instytut Zachodni w kraju i za granicą dzięki swojej pracy badawczo-naukowej i dzięki dorobkowi wydawniczemu, w którym Śląsk z jego różnorodnymi problemami zajmuje poczesne miejsce.

Głos zabrał także przedstawiciel Wojewódzkiej Rady Narodowej z Koszalina oraz w końcu delegat Polonii amerykańskiej dr Zajączkowski. W swym

przemówieniu dr Zajączkowski obok słów uznania dla dotychczasowych osiągnięć Instytutu wysunął szereg nowych postulatów odnośnie do stosunków naukowych polsko-amerykańskich.

Na zakończenie uroczystości jubileuszowych prof. dr Stanisław Kulczyński w imieniu Rady Państwa udekorował pracowników Instytutu Zachodniego i innych Instytutów mających zasługi na polu badań naukowych nad zagadnieniami Ziemi Zachodnich. Udekorowani zostali: *Krzyżem oficerskim Orderu Odrodzenia Polski*: prof. dr Stanisław Rospond, prof. dr Seweryn Wyslouch; *Krzyżem kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski*: prof. dr Zdzisław Kaczmarczyk, dr Józef Ligęza, prof. dr Kazimierz Popiołek, prof. dr Karol M. Pospieszalski, red. dr Mieczysław Suchocki; *Złotym Krzyżem Zasługi*: dr Władysław Chojnacki, dr Zygmunt Dulczewski, dr Andrzej J. Kamiński, Marian Pachucki, prof. dr Paweł Rybicki, mgr Edward Serwański, doc. dr Stanisława Zajchowska, mgr Władysław Zastawny.

Zamknięcia obchodu jubileuszowego dokonał prof. Lehr-Spławiński, dziękując zebranym za przybycie na uroczystość.

Wystawa naukowej książki czeskiej słowackiej.

W związku z obchodzoną uroczystością w Polsce piętnastą rocznicą wyzwolenia Czechosłowacji Instytut Zachodni urządził w swoich salach bibliotecznych w Pałacu Działyńskich w Poznaniu wystawę naukową książki czeskiej i słowackiej. Wszystkie książki na wystawę przysłał Ośrodek Kultury Czechosłowackiej w Warszawie z tą myślą, że po jej zakończeniu przekazane one zostaną Instytutowi Zachodniemu na własność. W dniu 14 maja w trakcie uroczystości jubileuszowych piętnastolecia Instytutu Zachodniego odbyła się dodatkowa uroczystość przekazania powyższych książek Instytutowi przez konsula ČSR w Szczecinie p. Emila Rabyski. Na okolicznościowe przemówienie konsula ČSR odpowiedział dyrektor Instytutu Zachodniego prof. dr Gerard Labuda, dziękując za cenny dar i wyrażając nadzieję, że ofiarowane książki służyć będą do lepszego poznania Czechosłowacji i przez to do zacieśnienia więzów przyjaźni między bratnimi narodami.

Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem gości przybyłych licznie na uroczystości jubileuszowe Instytutu.

Wizyty gości zagranicznych w I. Z.

W dniach 1—3 maja bawił w Poznaniu jako gość IZ oraz UAM profesor Uniwersytetu Londyńskiego, dyrektor naukowy *Royal Institute of International Affairs*, prof. Geoffrey Barraclough. Prof. Barraclough jest wybitnym angielskim

specjalistą w dziedzinie historii średniowiecza oraz żywo interesuje się współczesnymi stosunkami międzynarodowymi. Podczas swej wizyty prof. Barraclough zwiedził wykopaliska w Biskupinie, a w dn. 2 maja wygłosił w Sali Malinowej Pałacu Działyńskich w Poznaniu odczyt pt. „Poland and Germany — An English Point of View”. Odczyt żywo zainteresował licznie zgromadzonych słuchaczy, czego wyrazem była obszerna dyskusja po wykładzie.

Dn. 3 maja prof. Barraclough wygłosił na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza drugi wykład pt. „The Contemporary International Situation”. Także i ten wykład wywołał ożywioną dyskusję.

*

Dn. 9 maja odwiedził Instytut Zachodni dziennikarz amerykański z „Christian Science Monitor” z Bostonu, p. Ernst Pisko, który odbył dłuższą rozmowę z pracownikami IZ na temat problemów prawnych granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej.

Wyróżnienie. Na konkursie prasowym TRZZ nagrodzony został w dziale opracowań źródłowych i popularnonaukowych mgr Antoni Władysław Walczak, kierownik Archiwum Prasowego Niemiec Współczesnych Instytutu Zachodniego, za pracę opublikowaną w „Przeglądzie Zachodnim” pt. Działalność polityczna przesiedleńców w Niemczech zachodnich.